וזו הואיל ואין לה קול איתרע לה רובא °אי כל הנשאת בתולה יש לה קול כי אתו עדים מאי הוי הנך סהדי שקרי נינהו אלא אמר רבינא רוב הנשאת בתולה יש לה קול וזו הואיל ואין לה קול איתרע לה רובא: אם יש עדים שיצתה בהינומא וכו': וליחוש דלמא מפקא עדים בהאי בי דינא וגביא והדר מפקא לה לכתובה בהאי ב"ד וגביא בה א"ר אבהו זאת אומרת [א]כותבין שובר רב פפא אמר [ג]במקום שאין כותבין כתובה עסקינן ואיכא דמתני לה אברייתא איבדה כתובתה הטמינה כתובתה נשרפה כתובתה רקדו לפניה שחקו לפניה העבירו לפניה כוס של בשורה או מפה של בתולים אם יש לה עדים באחד מכל אלו כתובתה מאתים וליחוש דלמא מפקא עדים בהאי ב"ד וגביא והדר מפקא לכתובתה בהאי ב"ד וגביא בה א"ר אבהו זאת אומרת [ב][ד]כותבין שובר רב פפא אמר במקום שאין כותבין כתובה עסקינן והא איבדה כתובתה קתני דכתב לה איהו סוף סוף מפקא לה וגביא בה מאי איבדה איבדה באור א"ה היינו נשרפה ועוד הטמינה מאי איכא למימר ותו איבדה למה לי אלא כל איבדה כי הטמינה בפנינו דמי ולא יהבינן לה עד דאמרי עדים נשרפה כתובתה מאן דמתני לה אברייתא כל שכן אמתני' ומאן דמתני לה אמתני' אבל אברייתא לא כי קושיא: אם יש עדים כו': וליחוש דלמא מפקא עדי הינומא בהאי ב"ד וגביא והדר מפקא עדי הינומא בבי דינא אחרינא וגביא במקום דלא אפשר ודאי כתבינן שובר: העבירו לפניה כוס של בשורה: מאי כוס של בשורה אמר רב אדא בר אהבה כוס יין של תרומה מעבירין לפניה כלומר ראויה היתה זו לאכול בתרומה מתקיף לה רב פפא אטו אלמנה מי לא אכלה בתרומה אלא אמר רב פפא זו ראשית בתרומה ראשית תניא רבי יהודה אומר חבית של יין מעבירין לפניה אמר רב אדא בר אהבה בתולה מעבירין לפניה סתומה בעולה מעבירין לפניה פתוחה אמאי ניעבר קמי בתולה וקמי בעולה לא ניעבר כלל זימנין דתפסה מאתים ואמרה אנא בתולה הואי והאי דלא עברו קמאי אתנוסי הוא דאתניסו [ג]תנו רבנן כיצד מרקדין לפני הכלה בית שמאי אומרים

כלה

וזו הואיל ואין לה קול. שאין מעיד עליה שיצתה בהינומא: **כי אתו עדים מאי הוי.** כיון דחזקה דיש לה קול הרבה היו יודעין: **דלמא מפקא עדים.** עדי הינומא: **כותבין שובר.** שכשיפרע לה כתובתה תכתוב לו שקבלה כתובתה ויהיה בידו לזכות: **ואם אומרת.** ודלא כמאן דאמר אין כותבין בבבא בתרא(ד): **רב פפא אמר.** לעולם אין כותבין דנמצא זה צריך לשמור שוברו מן העכברים ומי שיש לו שטר על חברו או יביא השטר ויחזירנו או לא יטול כלום ומתני' במקום שאין כותבין כתובה אלא סומכין על תנאי בית דין שתקנו לבתולה מאתים ולאלמנה מנה דליכא למיחש לדלמא הדרא ומפקא לה: **דמתני לה.** לדרבי אבהו ולדרב פפא: **הטמינה כתובתה.** והיא תובעת מאתים והוא אומר אלמנה נשאתיך: **רקדו לפניה.** אם יש עדים שרקדו לפניה ביום נישואיה: **כוס של בשורה.** המבשר עליה סימני בתולות ולקמן מפרש מאי היא: **אלא.** הכי קאמר כל איבדה כמי שהטמינה בפנינו דמי ולא גביא והכי קתני איבדה כתובתה הטמינה כתובתה נשרפה כתובתה אם רקדו לפניה וכו'. והכי פירושה אמרה אבד שטר כתובתה הרי היא כמי שהטמינה כתובתה בפנינו כדי להוציא ולגבות פעם שניה ואינה גובה כלום אא"כ תביא השטר ואם אמרה נשרפה ויש עדים שנשרפה דהשתא ליכא למיחש למידי תביא עדים שרקדו לפניה שזהו סימן לבתולה ותגבה מאתים: **מאן דמתני לה.** לדרבי אבהו ורב פפא אברייתא: **כל שכן אמתניתין.** דכיון דאברייתא דקתני בהדיא איבדה כתובתה גביא ועלה קאמר רב פפא דלא גביא ומתרץ לה דהכא קתני איבדה כתובת' הרי היא כמי שהטמינה וכשנשרפה הוא דקא גביא ולעולם אין כותבין שובר כל שכן דאמתני' איכא למימר פלוגתא דרב פפא ודר' אבהו למימר דבמקום שאין כותבין כתובה עסקי': **ומאן דמתני.** פלוגתא דרב פפא ודר' אבהו אמתני': **אבל אברייתא לא.** מתני ליה דודאי שמעינן מינה דכותבין שובר דהא במקום שכותבין כתובה עסקינן: **כי קושיין.** דקתני איבדה כתובתה ולא ניחא לשנויי שינויא דחיקא למימר איבדה כתובת' כהטמינה כתובתה קאמר: **כיון דלא אפשר.** כגון במקום שאין כותבין כתובה וגובות על פי עדים ויש לחוש לשמא תלך לב"ד אחר ותביא עדים אחרים ותגבה פעם שניה ודאי כתבינן שובר: **ראויה היתה זו לאכול בתרומה.** אי נישאת לכהן דבתולה שלמה נמצאת ולא בעולה שתפסל לכהן מחמת זנות: **מתקיף לה רב פפא.** ומה זו עדות ללא נישאת אלמנה: **אטו.** אי נישאת כשהיא אלמנה לכהן הדיוט מי לא אכלה בתרומה: **זו ראשית.** בעילתה ראשית: **וזמנין דתפסה מאתים.** בלא בית דין וכי בעינן לאפוקי מינה משום דאין עדים שהעבירו לפניה אמרה איתנוסי הוא דאיתניסו שיכורים היו מאונס יין המשתה הלכך השתא אתו עדים שהעבירו לפניה פתוחה ותו ליכא(ה) מידי: **כיצד מרקדים.** מה אומרים לפניה:

כמות

וזו הואיל ואין לה קול איתרע לה רובא. תימה דתנן בפירקין (לקמן כח.) אלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקטנותן זוכרני בפלונית שיצאה בהינומא וראשה פרוע וקאמר בגמ' מ"ט כיון דרוב נשים בתולות נישאות גילוי מילתא בעלמא הוא והשתא היכי מיירי אם יש לה קול למה צריך שום עדות לרב ניזיל בתר רובא כדפריך הכא ואי אין לה קול א"כ איתרע לה רובא ויצטרך שני עדים כשרים וכי תימא דכשמעיד הוא שראה בקוטע ואחר עמו חשבינן קול הא פריך הכא סהדי שקרי נינהו ויש לומר דרוב נשים בתולות נישאות עדיף מרוב נשים הנישאות בתולות יש לה קול וכי אין לה קול לא יתרע כל כך רוב דבתולות נישאות שלא יועיל עדות דראה בקוטע ואחר עמו:

וליחוש דלמא מפקא כו'. ואפי' ע"י עדי הינומא לא היה לה לגבות עד שתחזיר לו הכתובה כיון שיכול לבא לידי הפסד במה שנשארה כתובה תחת ידה דלא מיבעיא למ"ד דיכול לטעון אחר מעשה ב"ד דמפסיד דאם לא יהיה לה כתובה יהי' נאמן לומר פרעתי אלא אפילו למ"ד דלא מצי טעין אחר מעשה בית דין מפסיד במה שהכתובה תחת ידה שאם תתבענו פעם אחרת ולא יהיו לה עדי הינומא יהא נאמן לומר פרעתי מנה במגו דאי בעי אמר אלמנה נשאתיך או אם יהא במקום שאין מכירין אם היא אשתו יהיה נאמן לומר פרעתי הכל במגו דאי בעי אמר אין את אשתי והשתא שהכתובה בידה תוציא מאתים וכיון שיכול לבא לידי הפסד אין לו לפרוע: **זאת** אומרת כותבין שובר. אע"ג דהכא לא אפשר דליכא למיחש דלמא תטרוף כתובתה בעדים והדרא וגביא בעדי הינומא כדאמרינן בסמוך ודלמא הדרא ומפקא בעדי הינומא וגביא למ"ד הטוען אחר מעשה בית דין לא אמר כלום וע"כ זקוק הוא לשובר מ"מ דייק שפיר דבעלמא נמי כותבין שובר דאי אין כותבין בעלמא למה יפרע כאן כיון שיכול לבא לידי הפסד במה שהכתובה בידה כדפירשנו:

כותבין שובר. אע"ג דבפרק גט פשוט (ב"ב קעא: ושם) מפרש טעמא דמאן דאמר כותבין שובר משום דעבד לוה לאיש מלוה לאו דוקא לוה אלא הוא הדין בכל חוב כמו כתובה דהכא ושטרי מקח דאמר התם דכותבין שובר: **מאי** איבדה איבדה באור. וא"ת א"כ אפי' במקום שכותבין הוה ליה לאוקמי ומאי דוחקא לאוקמי במקום שאין כותבין וכתב לה איהו ואור"ת דבמקום שכותבין ונשרפה איכא למיחש שכתב לה כתובה אחרת לאסור להשהותה בלא כתובה מיהו הוה מצי לאוקומה במקום שכותבין ונשרפה אחר הגירושין דליכא למיחש שמא כתב לה אחרת אלא שנראה לו דוחק: **ותו** איבדה למה לי. אף על גב דלכאורה היינו פירכא קמייתא דפריך היינו נשרפה יש ליישב דהכי קאמר ותו אפילו אם נאמר דנשרפה הוי פירושא דנאבדה מכל מקום תקשי איבדה למה לי: **איתנוסי** הוא דאיתניסו. נראה דמיירי כגון דליכא מגו דאי בעיא אמרה אין בידי כלום דאי לאו הכי אמאי מהימנא ואם תאמר בחילוק קליות דאמר לקמן ארמלתא לית לה כסני אמאי לא חיישינן דלמא תפסה כו' כדאמר הכא ואומר רבינו תם דדוקא בדבר שיש טורח כגון חבית דהכא יכולה לומר דאיתניסו אבל קליות ושאר דברים שהן קלים לעשות לא:

כלה

עין משפט נר מצוה

ג א מיי' פט"ז מהלכות אישות הלכה כה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן צו סעיף טו:
ד ב מיי' פכ"ג מהלכות מלוה הלכה טו טז סמג עשין צד טוש"ע ח"מ סימן נד סעיף כ:

◆

תוספות רי"ד

וליחוש דלמא מפקא עדי הינומא בהאי בי דינא וגביא ומפקא כתובתה או עדי הינומא בב"ד אחרינא וגביא א"ר אבהו זאת אומרת כותבין שובר פי' ולא מצי אידך למימר א"א לשמור שוברי מפני העכברים אלא או תקרע לי שטרא או לא אית לך כלום אלא פורעו בע"כ והוא כותב לו שובר ודלא כמ"ד בב"ב דאין כותבין שובר והכי אסיקנא שם בג"פ [דף קעא ע"ב] דכותבין שובר: ת"ר כיצד מרקדין לפני הכלה. ב"ש אומרים

מסורת הש"ס

א) [שבת עט. לקמן ע. פט. סוטה ז: ב"ב קע: קעא:], ב) שבת עט. ב"ב קעא:, ג) מסכת דרך ארץ פ"ו, ד) [דף קעא:], ה) בס"א נוסף: למיחש.

◆

גליון הש"ס

גמ' אי כל הנישאת. עיין זה נדה דף כט ע"ב:

◆

מוסף רש"י

כי אתו עדים. שיצאה בהינומא, מאי הוי. מאחר שהן עכשיו אין יודעין אם נישאת בתולה או אלמנה נמצא דאין כאן קול כלל, הנך סהדי שקרי נינהו. ולא ראוה יוצאה בהינומא (רשב"ם ב"ב צב:). רוב הנשאת בתולה יש לה קול. מתוך שיש שמחה בנישואי בתולה ניכרים בה בני אדם (שם). איתרע לה רובא. דבתולות נישאות, דרובן יש להן קול מכחיש כחו של אותו רוב, וכיון דליכא למימר הכי וליכא למימר הכי המוציא מחברו עליו הראיה (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com